

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ

**Методичні рекомендації
до самостійної роботи студентів
спеціальності 072 "Фінанси,
банківська справа та страхування"
освітньої програми "Фінанси і кредит"
першого (бакалаврського) рівня**

**Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2023**

УДК 336.02(072.034)

Ф59

Укладач С. В. Юшко

Затверджено на засіданні кафедри фінансів.

Протокол № 1 від 25.08.2022 р.

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Фінансовий контроль [Електронний ресурс] : методичні рекомендації до самостійної роботи студентів спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" освітньої програми "Фінанси і кредит" першого (бакалаврського) рівня / уклад. С. В. Юшко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2023. – 61 с.

Наведено контрольні запитання для самодіагностики, тести, завдання альтернативного вибору, завдання для самостійного виконання та методичні рекомендації до них в аспекті тем навчальної дисципліни. Подано перелік необхідної для роботи навчально-методичної та наукової літератури, інформаційних ресурсів органів державної влади.

Рекомендовано для студентів спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" освітньої програми "Фінанси і кредит" першого (бакалаврського) рівня.

УДК 336.02(072.034)

© Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, 2023

Вступ

В управлінні економікою як окремого економічного суб'єкта, так і країни в цілому, важливу роль відіграє фінансовий контроль. Отримання статусу країни з ринковою економікою, приєднання України до Світової організації торгівлі, обрання євроінтеграційного вектору руху не лише не применшують роль фінансового контролю, а й висувають нові вимоги до якості та умов його проведення. Належна організація та постановка фінансового контролю створюють передумови для дотримання законності та фінансової дисципліни, запобігання фінансовим правопорушенням під час мобілізації, розподілу та використання централізованих та децентралізованих фондів грошових коштів, є запорукою збереження та примноження активів держави та суб'єктів господарювання, забезпечення їх ефективного використання. У зв'язку із цим питання ґрунтовного якісного опанування студентами навчальної дисципліни "Фінансовий контроль" набуває особливої актуальності.

Навчальну дисципліну "Фінансовий контроль" вивчають згідно з навчальним планом підготовки студентів спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" першого (бакалаврського) рівня за освітньою програмою "Фінанси і кредит".

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у майбутніх фахівців знань з теорії і практики здійснення фінансового контролю, опанування способами та прийомами реалізації контрольних процедур та виконання контрольних функцій, застосування заходів впливу за порушення норм законодавства у сфері фінансів, банківської справи і страхування.

Особливе місце в процесі вивчення навчальної дисципліни займає самостійна робота студентів – виконання передбачених завдань під методичним керівництвом викладача. Мета самостійної роботи – засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування у студентів загальних і спеціальних компетентностей, які відіграють суттєву роль у становленні майбутнього фахівця вищого рівня кваліфікації. Запропоновані в підготовленій розробці завдання для самостійної роботи містять контрольні запитання для самодіагностики, тести, завдання альтернативного вибору та завдання для самостійного виконання в аспекті тем навчальної дисципліни. Виконання запропонованих завдань сприятиме належному опануванню базових питань навчальної дисципліни, набуттю навичок у практичному використанні здобутих знань.

Тема 1. Сутність, завдання і принципи фінансового контролю

Контрольні запитання для самодіагностики

1. Дайте визначення контролю.
2. Наведіть приклади видів контролю.
3. Обґрунтуйте необхідність та призначення контролю.
4. Що становить фінансовий контроль та які його особливості?
5. Назвіть об'єкти та суб'єкти фінансового контролю.
6. Визначте завдання та цілі фінансового контролю.
7. Назвіть та охарактеризуйте види фінансового контролю.
8. Охарактеризуйте принципи фінансового контролю.
9. Визначте форми фінансового контролю та дайте їм коротку характеристику.
10. Назвіть та охарактеризуйте методичні прийоми і способи фінансового контролю.

Тести

1. Необхідність виконання фінансами контрольної функції пов'язана з:
  - а) потребами у фінансуванні державних витрат;
  - б) наявністю фінансових протиріч;
  - в) розподільчими та перерозподільчими процесами, що відбуваються в економіці;
  - г) політичними протистояннями в країні.
2. До завдань фінансового контролю не належать:
  - а) перевірка використання коштів, майна;
  - б) перевірка стану виконання фінансових обов'язків перед бюджетом та цільовими фондами;
  - в) облік доходів і видатків державного та місцевих бюджетів;
  - г) надання рекомендацій та попереджень щодо способів усунення виявлених порушень фінансової дисципліни.
3. Залежно від часу проведення виокремлюють:
  - а) обов'язковий та ініціативний контроль;
  - б) плановий і позаплановий контроль;

- в) попередній, поточний і подальший контроль;
- г) державний та муніципальний контроль.

4. Муніципальний контроль здійснюють:

- а) органи державної влади;
- б) органи місцевого самоврядування;
- в) ревізійна комісія суб'єкта господарювання;
- г) керівництво відповідного об'єкта.

5. Аудит – це:

а) форма контролю дотримання працівниками підприємств та організацій службових обов'язків, а також нормативно-правових актів, які регулюють виробничі відносини;

б) форма контролю окремих сторін чи тематичних питань фінансово-господарської діяльності підприємств та організацій;

в) форма контролю дотримання працівниками підприємств, організацій службових обов'язків, а також нормативно-правових актів, які регулюють виробничі відносини;

г) форма контролю, що є незалежною експертизою стану бухгалтерського обліку та фінансової звітності підприємств та організацій.

6. Перевірку, яку проводять у приміщенні контролюючого органу виключно на підставі даних, зазначених у податкових деклараціях (розрахунках) платника податків, називають:

- а) тематичною перевіркою;
- б) камеральною перевіркою;
- в) ревізією;
- г) фінансовою експертизою.

7. До методичних прийомів фактичного контролю належать:

- а) інвентаризація;
- б) формальна перевірка документів;
- в) арифметична перевірка документів;
- г) аналітична перевірка фінансової звітності.

8. До методичних прийомів документального контролю належать:

- а) контрольні заміри;
- б) експертно-лабораторний аналіз;

- в) експертна перевірка документів;
- г) спостереження (обстеження).

9. Експертно-лабораторний аналіз передбачає:

- а) контроль якості сировини, матеріалів, готової продукції;
- б) перевірку достовірності даних про обсяги виконаних робіт, наданих послуг;
- в) контроль фактичної наявності товарно-матеріальних цінностей та встановлення їх відповідності даним бухгалтерського обліку;
- г) контроль здійснених у документах обчислень і розрахунків.

10. Принципами фінансового контролю не можна вважати:

- а) законність;
- б) соціальну справедливість;
- в) незалежність;
- г) об'єктивність.

Завдання, які потребують альтернативної відповіді

Визначте, чи правильними є подані твердження (дайте відповідь "так" чи "ні"):

1. Фінансовий контроль становить діяльність державних органів і недержавних організацій із забезпечення законності, фінансової дисципліни й доцільності у процесі мобілізації, розподілу й використанні централізованих та децентралізованих фондів коштів.

2. Об'єктами фінансового контролю є контролюючі суб'єкти, які безпосередньо здійснюють контрольну діяльність.

3. Перевірка коректності відображення сум податків, зборів, інших обов'язкових платежів у податкових деклараціях та розрахунках є одним з завдань фінансового контролю.

4. Тематична перевірка – це форма контролю окремих сторін чи тематичних питань фінансово-господарської діяльності підприємств та організацій.

5. Ініціативний контроль проводять у межах законодавчої регламентації.

6. Фінансова експертиза становить форму контролю дотримання працівниками підприємств та організацій службових обов'язків, а також нормативно-правових актів, які регулюють виробничі відносини.

7. Залежно від сфери фінансової діяльності, що перевіряється, розрізняють, зокрема, бюджетний, податковий, банківський валютний та страховий контроль.

8. Документальний контроль полягає в установленні дійсного реального стану об'єкта зважуванням, вимірюванням, лічбою, лабораторним аналізом тощо.

9. Службове розслідування проводить спеціально створена комісія за наказом керівника підприємства в разі виявлення крадіжок, нестач, втрат.

10. Зустрічна перевірка документів належить до методичних прийомів документального контролю.

Завдання для самостійного виконання

Завдання 1.1. Ознайомтеся з наявними в літературі точками зору щодо сутності понять "фінансовий контроль", "об'єкти фінансового контролю", "суб'єкти фінансового контролю". Результати роботи оформіть за формою табл. 1.

Таблиця 1

Тлумачення термінів

Джерело інформації	Визначення сутності поняття	Ключові слова
Фінансовий контроль		
Прізвище та ім'я автора і назва статті (тез, навчального посібника, монографії тощо)	...	...
Нормативний документ, його видавець, дата ухвалення	...	...
...	...	...
Об'єкти фінансового контролю		
	...	...
Суб'єкти фінансового контролю		
...	...	...

Методичні рекомендації

Виконання завдання передбачає опрацювання студентами навчальної та наукової літератури, норм чинного законодавства з метою з'ясування сутності поданих термінів. Потрібно навести не менше чотирьох

точок зору щодо кожного поняття. Результатом проведеної роботи буде виокремлення ключових слів за кожним з тлумачень відповідного терміну та презентація власного, узагальнювального визначення кожного з понять.

Тема 2. Органи державного фінансового контролю та їх характеристика

Контрольні запитання для самодіагностики

1. Назвіть органи державного фінансового контролю загальної компетентності.
2. Визначте повноваження Верховної Ради України, пов'язані зі здійсненням фінансового контролю.
3. Назвіть комітети Верховної Ради України, що беруть участь у здійсненні фінансового контролю, та охарактеризуйте їх завдання.
4. Охарактеризуйте контрольні фінансові повноваження Президента України.
5. Визначте контрольні фінансові повноваження Кабінету Міністрів України.
6. Охарактеризуйте перелік контрольних повноважень Міністерства фінансів України.
7. Охарактеризуйте перелік контрольних повноважень Рахункової палати.
8. Охарактеризуйте перелік контрольних повноважень Державної податкової та Державної митної служби України.
9. Охарактеризуйте перелік контрольних повноважень Державної казначейської служби України.
10. Охарактеризуйте перелік контрольних повноважень Державної аудиторської служби України.

Тести

1. Контроль за управлінням державним боргом та гарантованим державою боргом, здійснює:
  - а) Державна податкова служба України;
  - б) Міністерство фінансів України;

- в) Державна аудиторська служба України;
- г) Національний банк України.

2. Контроль від імені Верховної Ради України за надходженням коштів до Державного бюджету України та їх використання здійснює:

- а) Державна митна служба України;
- б) Міністерство фінансів України;
- в) Рахункова палата;
- г) Державна казначейська служба України.

3. Контроль за виробництвом, обігом, реалізацією підакцизних товарів та їх цільовим використанням, здійснює:

- а) Державна податкова служба України;
- б) Міністерство фінансів України;
- в) Державна казначейська служба України;
- г) Кабінет Міністрів України.

4. Контроль за дотриманням підприємствами і громадянами установленого законодавством порядку переміщення товарів, транспортних засобів через митний кордон України здійснює:

- а) Державна податкова служба України;
- б) Державна митна служба України;
- в) Міністерство фінансів України;
- г) Державна казначейська служба України.

5. Контроль за веденням бухгалтерського обліку надходжень і витрат державного та місцевих бюджетів, складенням та поданням розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів фінансової і бюджетної звітності здійснює:

- а) Державна казначейська служба України;
- б) Міністерство фінансів України;
- в) Рахункова палата;
- г) Міністерство фінансів України.

6. Державний фінансовий контроль через здійснення державного фінансового аудиту та перевірку закупівель здійснює:

- а) Державна податкова служба України;
- б) Міністерство фінансів України;

- в) Державна аудиторська служба України;
- г) Рахункова палата.

7. Фінансовий аудит та аудит ефективності щодо надходжень до державного бюджету податків, зборів, обов'язкових платежів та інших доходів, включаючи адміністрування контролюючими органами таких надходжень здійснює:

- а) Державна аудиторська служба України;
- б) Рахункова палата;
- в) Державна казначейська служба України;
- г) Державна податкова служба України.

8. Організацію та координацію діяльності головних бухгалтерів бюджетних установ та контроль за виконанням ними своїх повноважень шляхом проведення оцінювання їх діяльності забезпечує:

- а) Державна аудиторська служба України;
- б) Державна казначейська служба України;
- в) Міністерство фінансів України;
- г) Державна податкова служба України.

9. Контроль за досягненням економії бюджетних коштів і результативності в діяльності розпорядників бюджетних коштів здійснює:

- а) Державна аудиторська служба України;
- б) Державна податкова служба України;
- в) Міністерство фінансів України;
- г) Державна казначейська служба України.

10. Контроль за дотриманням вимог законодавства щодо адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування здійснює:

- а) Пенсійний фонд України;
- б) Державна податкова служба України;
- в) Державна казначейська служба України;
- г) Міністерство фінансів України.

Завдання, які потребують альтернативної відповіді

Визначте, чи правильними є подані твердження (дайте відповідь "так" чи "ні"):

1. Державна податкова служба України забезпечує та здійснює контроль за цільовим використанням товарів, поміщених у відповідний митний режим.

2. Контроль за проведенням таємних видатків здійснюють Рахункова палата та Міністерство фінансів України.

3. Державна казначейська служба України застосовує заходи впливу за порушення бюджетного законодавства.

4. Державна митна служба України здійснює контроль за дотриманням правил переміщення валютних цінностей через митний кордон України.

5. Державна податкова служба України здійснює контроль за цільовим, ефективним використанням і збереженням державних фінансових ресурсів, необоротних та інших активів.

6. Місцеві фінансові органи здійснюють контроль за дотриманням бюджетного законодавства на кожній стадії бюджетного процесу щодо місцевих бюджетів.

7. Контроль за дотриманням встановлених законом строків проведення розрахунків в іноземній валюті здійснює Державна податкова служба України.

8. Державна податкова служба України здійснює контроль за правомірністю бюджетного відшкодування податку на додану вартість.

9. Державна казначейська служба України здійснює контроль за веденням бухгалтерського обліку надходжень і витрат державного та місцевих бюджетів.

10. Рахункова палата здійснює контроль за дефіцитом (профіцитом) державного бюджету та джерелами фінансування державного бюджету.

Завдання для самостійного виконання

Завдання 2.1. Ознайомтеся з основними засадами здійснення державного фінансового контролю в Україні. Результати роботи оформіть у вигляді конспекту з нотатками. Основні питання, які підлягають занотуванню до конспектів, містять:

орган державного фінансового контролю та його основні завдання;
різновиди державного фінансового контролю;

основні функції органу державного фінансового контролю;
права, обов'язки і відповідальність органу державного фінансового контролю.

За результатами опрацювання матеріалів підготуйтеся до коротких виступів за питаннями, які було досліджено.

Методичні рекомендації

Під час виконання завдання слід керуватися нормами Закону України "Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні" № 2939-XII від 26 січня 1993 року. При цьому слід розуміти, що центральним органом виконавчої влади, уповноваженим Кабінетом Міністрів України на реалізацію державної політики у сфері державного фінансового контролю, про завдання, функції, права та обов'язки якого йдеться у законі, є Державна аудиторська служба України.

Тема 3. Фінансовий контроль у бюджетному процесі

Контрольні запитання для самодіагностики

1. Назвіть органи контролю за дотриманням бюджетного законодавства.
2. Якими є повноваження Міністерства фінансів України та місцевих фінансових органів під час здійснення контролю за дотриманням бюджетного законодавства?
3. Якими є повноваження Державної казначейської служби України з контролю за дотриманням бюджетного законодавства?
4. Якими є повноваження Рахункової палати з контролю за дотриманням бюджетного законодавства?
5. Назвіть питання, що включають до програми перевірки місцевих бюджетів.
6. Яким чином здійснюють контроль за формуванням та витрачанням коштів Державного бюджету України?
7. На що слід звернути увагу у процесі здійснення контролю за формуванням бюджетних показників державного та місцевих бюджетів?
8. Надайте приклади порушень бюджетного законодавства.

9. Якими є заходи впливу за порушення бюджетного законодавства, окреслені в Бюджетному кодексі України?

10. Якими нормативними документами та за які правопорушення встановлено настання цивільної, дисциплінарної, адміністративної та кримінальної відповідальності за порушення бюджетного законодавства?

Тести

1. У якому з наведених випадків допущено порушення бюджетного законодавства:

а) бюджет селищної територіальної громади ухвалено 25 грудня року, що передує плановому;

б) джерелами фінансування дефіциту бюджету селищної територіальної громади визначено місцеві запозичення;

в) оборотний залишок бюджетних коштів бюджету селищної територіальної громади встановлено у розмірі 1,2 % планових видатків загального фонду такого бюджету;

г) сума фінансування бюджету територіальної громади встановлена у розмірі затвердженого бюджетного дефіциту?

2. У якому з наведених випадків рішення, яке ухвалюють, не суперечить нормам бюджетного законодавства:

а) кошти освітньої субвенції планується спрямувати на оплату комунальних послуг закладів спеціалізованої освіти;

б) кошти освітньої субвенції планується спрямувати на фінансування відряджень працівників закладів середньої освіти;

в) кошти освітньої субвенції планується спрямувати на оплату праці з нарахуваннями педагогічних працівників початкових шкіл;

г) кошти освітньої субвенції планується спрямувати на фінансування ремонтних робіт дитячих будинків?

3. У якому з наведених випадків не було порушено норми бюджетного законодавства:

а) резервний фонд державного бюджету на плановий бюджетний період не передбачається;

б) резервний фонд державного бюджету на плановий бюджетний період затверджується у розмірі 1,5 % видатків загального фонду;

в) рішення про використання коштів з резервного фонду прийнято Кабінетом Міністрів України;

г) Уряд звітує про використання коштів резервного фонду за підсумками кожного кварталу?

4. У якому з наведених випадків наявне порушення норм бюджетного законодавства:

а) 10 травня року, що передує плановому, Міністерство фінансів України подало Бюджетну декларацію на розгляд Кабінету Міністрів України;

б) Кабінет Міністрів України 1 червня року, що передує плановому, схвалив Бюджетну декларацію;

в) Кабінет Міністрів України схвалив проєкт закону про Державний бюджет України та подав його разом з відповідними матеріалами Верховній Раді України 12 вересня року, що передує плановому;

г) Закон про Державний бюджет України прийнятий Верховною Радою України 8 грудня року, що передує плановому?

5. У якому з наведених випадків наявне порушення норм бюджетного законодавства:

а) доходами державного бюджету України визначено суми податкових надходжень;

б) надходженнями державного бюджету України визначено суми отриманих позик від міжнародної фінансової організації;

в) доходами державного бюджету України визначено суми надходжень від приватизації державного майна;

г) надходженнями державного бюджету України визначено повернення бюджетних коштів з депозитів?

6. У якому з наведених випадків наявне порушення норм бюджетного законодавства:

а) джерелом фінансування Державного бюджету України визначено оборотний залишок бюджетних коштів;

б) джерелом фінансування Державного бюджету України визначено надходження внаслідок продажу / пред'явлення цінних паперів;

в) джерелом фінансування Державного бюджету України визначено кошти від зовнішніх державних запозичень;

г) джерелом фінансування Державного бюджету України визначено кошти від внутрішніх державних запозичень?

7. У якому з наведених випадків наявне порушення норм бюджетного законодавства:

а) граничний обсяг надання державних гарантій затверджених на рівні 6 % планових доходів загального фонду державного бюджету України;

б) визначений Бюджетною декларацією показник дефіциту державного бюджету на кожний рік середньострокового періоду не перевищив 3 % прогнозного номінального обсягу валового внутрішнього продукту України на відповідний рік;

в) загальний обсяг державного боргу та гарантованого державою боргу на кінець бюджетного періоду планується на рівні 58 % річного номінального обсягу валового внутрішнього продукту України;

г) загальний обсяг місцевого боргу та гарантованого територіальною громадою міста боргу станом на кінець бюджетного періоду планується на рівні 190 % середньорічного обсягу доходів загального фонду місцевого бюджету, які надійшли за три попередні бюджетні періоди, що передують прийняттю рішення міської ради про здійснення місцевого запозичення та/або надання місцевої гарантії (без урахування доходів, визначених пунктами 1, 1-1 частини першої статті 64, пунктом 1 частини першої статті 66 Бюджетного кодексу України, та міжбюджетних трансфертів)?

8. У якому з наведених випадків наявне порушення норм бюджетного законодавства:

а) видатки на обслуговування місцевого боргу планують за рахунок загального фонду місцевого бюджету;

б) величина видатків на обслуговування місцевого боргу затверджена у розмірі 8,5 % видатків загального фонду місцевого бюджету;

в) видатки на обслуговування місцевого боргу відображені у складі фінансування місцевого бюджету;

г) суми нових запозичень місцевого бюджету відображені у складі надходжень місцевого бюджету?

9. Визначення недостовірних обсягів бюджетних коштів під час планування бюджетних показників має як наслідок застосування до учасників бюджетного процесу таких заходів впливу:

- а) зупинення операцій з бюджетними коштами;
- б) зменшення бюджетних асигнувань;
- в) призупинення бюджетних асигнувань;
- г) зупинення дії рішення про місцевий бюджет.

10. У якому з наведених випадків наявне порушення норм бюджетного законодавства:

- а) у якості планових доходів бюджету територіальної громади визнано надходження від податку на доходи фізичних осіб;
- б) у якості планових доходів бюджету територіальної громади визнано надходження від місцевих податків і зборів;
- в) у якості планових доходів бюджету територіальної громади визнано надходження від приватизації комунального майна;
- г) у якості планових доходів бюджету територіальної громади визнано надходження від податку на додану вартість?

Завдання, які потребують альтернативної відповіді

Визначте, чи правильними є подані твердження (дайте відповідь "так" чи "ні"):

1. Верховна Рада України здійснює контроль за дотриманням бюджетного законодавства у процесі внесення змін до закону про Державний бюджет України.

2. Головний розпорядник бюджетних коштів здійснює контроль за повнотою надходжень, взяттям бюджетних зобов'язань розпорядниками бюджетних коштів нижчого рівня та одержувачами бюджетних коштів і витрачанням ними бюджетних коштів.

3. Контроль за відповідністю кошторисів розпорядників бюджетних коштів розпису бюджету здійснює Державна аудиторська служба України.

4. Державний зовнішній фінансовий контроль (аудит) діяльності Боргового агентства України в частині управління державним боргом та гарантованим державою боргом Рахункова палата проводить не менше ніж один раз на три роки.

5. Найбільш поширеним заходом впливу, який застосовують до учасників бюджетного процесу за порушення бюджетного законодавства, є призупинення бюджетних асигнувань.

6. Серйозним порушенням бюджетного законодавства, за яке до учасників бюджетного процесу може бути одночасно застосовано кілька заходів впливу, є нецільове використання бюджетних коштів.

7. Видання службовою особою нормативно-правових актів, що зменшують надходження бюджету або збільшують витрати бюджету, усупереч закону, тягне за собою кримінальну відповідальність.

8. За включення недостовірних даних до бюджетних запитів, що призвело до затвердження необґрунтованих бюджетних призначень або необґрунтованих бюджетних асигнувань, передбачена адміністративна відповідальність.

9. За підсумками кожного кварталу Рахункова палата подає Верховній Раді України висновки про стан виконання закону про Державний бюджет України, а також пропозиції щодо усунення порушень, виявлених у звітному бюджетному періоді.

10. Посадові особи, із вини яких допущено порушення бюджетного законодавства, можуть бути притягнуті виключно до адміністративної та кримінальної відповідальності.

Завдання для самостійного виконання

Завдання 3.1. Визначте, яка відповідальність очікує на учасників бюджетного процесу, які вчинили порушення, зазначені у табл. 2.

Таблиця 2

Порушення бюджетного законодавства, допущені учасниками бюджетного процесу

№ з/п	Опис правопорушень
1	2
1	Включення до складу спеціального фонду міського бюджету доходів, що чинним законодавством вважають доходами загального фонду
2	Укладання бюджетною організацією договору з контрагентом на постачання товарів без відповідних бюджетних асигнувань
3	Здійснення закупівлі товарів, виконання робіт і отримання послуг без застосування передбачених законодавством процедур

1	2
4	Нецільове використання службовою особою розпорядника бюджетних коштів на суму 109 000 грн
5	Формування головним розпорядником бюджетних коштів бюджетного запиту без належного обґрунтування включених до нього показників
6	Ухвалення рішення про бюджет територіальної громади на плановий рік 28 грудня поточного року
7	Ведення бухгалтерського обліку розпорядником бюджетних коштів із порушенням установленого порядку
8	Порушення процедури використання коштів резервного фонду обласного бюджету
9	Видання службовою особою нормативно-правових актів, що збільшують витрати бюджету, усупереч закону, на суму 208 000 грн
10	Використання коштів розпорядника бюджетних коштів, що надійшли за статтею 2111, на оплату відряджень у сумі 9 500 грн

Методичні рекомендації

Під час виконання завдання слід керуватися нормами ст. 116 – 118 Бюджетного кодексу України, ст. 164¹², 164¹⁴ Кодексу України про адміністративні правопорушення, ст. 210 та 211 Кримінального кодексу України. За результатами виконання завдання слід зробити висновки.

Завдання 3.2. З метою набуття додаткових практичних навичок у контролі за правомірністю планування та виконання бюджетних показників студентам пропонується підготувати картки із практичними ситуаціями для подальшого обміну між собою та виконання передбачених у картках завдань. Сутність завдань має передбачати перевірку іншими студентами наведених у картках розрахунків бюджетних показників. Обмін картками із завданнями відбувається на практичних заняттях.

Методичні рекомендації

Під час формування карток із завданнями студенти мають оперувати знаннями, отриманими у процесі вивчення навчальної дисципліни з обов'язковим посиланням на норми чинного бюджетного законодавства. За підготовленими картками із завданнями студенти готують відповіді, з якими матимуть змогу ознайомитися студенти, які будуть виконувати завдання з картки, а також викладач під час оцінювання результатів роботи студентів.

Практичні ситуації за даним завданням можна формулювати на кшталт завдань, поданих у Методичних рекомендаціях до практичних завдань та лабораторних робіт з дисципліни "Фінансовий контроль" для студентів спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" освітньої програми "Фінанси і кредит" (автор Юшко С. В.).

Тема 4. Податковий контроль

Контрольні запитання для самодіагностики

1. Дайте визначення сутності податкового контролю. Назвіть суб'єкти та об'єкти податкового контролю.
2. Охарактеризуйте принципи податкового контролю.
3. Назвіть функції та права органів податкового контролю.
4. Назвіть способи здійснення податкового контролю.
5. Охарактеризуйте чинний порядок обліку платників податків.
6. Назвіть види податкових перевірок та дайте їм коротку характеристику.
7. Охарактеризуйте порядок проведення камеральних перевірок.
8. Охарактеризуйте порядок проведення документальних перевірок.
9. Охарактеризуйте порядок проведення фактичних перевірок.
10. Назвіть види відповідальності за порушення законодавства з питань оподаткування.

Тести

1. Які з наведених функцій не притаманні податковим органам:
  - а) здійснення податкових перевірок;
  - б) реєстрація та облік платників податків;
  - в) ліцензування діяльності суб'єктів господарювання з виробництва спирту та алкогольних напоїв;
  - г) здійснення контролю за станом і достовірністю бухгалтерського обліку та фінансової звітності платників податків?

2. Які з наведених функцій не здійснюють державні податкові інспекції:
  - а) видання узагальнювальних податкових консультацій;
  - б) сервісне обслуговування платників податків;
  - в) реєстрація та ведення обліку платників податків;
  - г) реєстрація та ведення обліку платників єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування?

3. Якими правами не наділено органи податкового контролю:

- а) правом користуватися у службових справах засобами зв'язку, що належать платникам податків;
- б) правом здійснювати контроль за додержанням законодавства з питань регулювання обігу готівки;
- в) правом вимагати від платників податків документи, що дозволяють оцінити їх фінансовий стан;
- г) правом доступу під час проведення перевірок до територій, приміщень та іншого майна, що використовують для провадження господарської діяльності?

4. Посадові та службові особи контролюючих органів зобов'язані:

- а) забезпечувати сумлінне виконання покладених на контролюючі органи функцій;
- б) надавати органам державної влади та органам місцевого самоврядування на їх письмовий запит відкриту податкову інформацію;
- в) коректно та уважно ставитися до платників податків;
- г) застосовувати до платників податків передбачені законом фінансові санкції за порушення податкового законодавства.

5. Яке з наведених тверджень не відповідає дійсності:

- а) контролюючі органи мають право проводити позапланові документальні перевірки;
- б) фактичну перевірку здійснюють у приміщенні контролюючого органу виключно на підставі даних, зазначених у податкових деклараціях;
- в) предметом камеральної перевірки може бути своєчасність подання до податкового органу податкової декларації;
- г) у ході документальної перевірки вивчають достовірність та повноту нарахування і сплати суб'єктом оподаткування податків і зборів?

6. Яке з наведених тверджень не відповідає дійсності:

- а) камеральній податковій перевірці підлягає вся податкова звітність суцільним порядком;
- б) камеральна податкова перевірка податкової декларації може бути проведена лише протягом 40 календарних днів, що настають за останнім днем граничного строку їх подання;

в) згода платника податків на перевірку та його присутність під час проведення камеральної податкової перевірки не обов'язкова;

г) камеральну податкову перевірку проводять посадовими особами контролюючого органу без будь-якого спеціального рішення його керівника?

7. Яке з наведених тверджень не відповідає дійсності:

а) платники податків з незначним ступенем ризику включають до плану-графіка проведення документальних планових перевірок не частіше, ніж раз на три календарних роки;

б) план-графік документальних планових перевірок на поточний рік доступний для ознайомлення платниками податків на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику;

в) відповідно до чинного податкового законодавства України розрізняють чотири ступені ризику в діяльності платників податків: високий, середній, нижче середнього, незначний;

г) документальну планову перевірку оформляють рішенням керівника (його заступника, представника) контролюючого органу?

8. Яка податкова перевірка може бути ініційована керівником контролюючого органу, якщо платником податків подано уточнювальний розрахунок з відповідного податку за період, який перевірявся:

а) документальна позапланова;

б) фактична;

в) камеральна;

г) підстави для ініціювання перевірки відсутні?

9. Яке з наведених тверджень не відповідає дійсності:

а) з метою забезпечення виконання платником податків своїх обов'язків майно платника податків, який має податковий борг, може бути передане у податкову заставу;

б) на майно платника податків, який відмовляється від проведення документальної або фактичної перевірки за наявності законних підстав для її проведення, може бути накладений адміністративний арешт;

в) джерелом погашення податкового боргу платника податків не можуть бути кошти, отримані як позика (кредит);

г) у разі наявності у платника податків податкового боргу керівник контролюючого органу призначає такому платнику податкового керуючого?

10. За які порушення з питань оподаткування передбачена кримінальна відповідальність:

а) несвоєчасне подання платіжних документів на сплату податків і зборів;

б) умисне ухилення від сплати податків та зборів;

в) невиконання законних вимог посадових осіб податкових органів;

г) порушення правил застосування спрощеної системи оподаткування фізичною особою-підприємцем?

Завдання, які потребують альтернативної відповіді

Визначте, чи правильними є подані твердження (дайте відповідь "так" чи "ні"):

1. За порушення законодавства з питань оподаткування передбачена фінансова, адміністративна та кримінальна відповідальність.

2. Органи Національної поліції України та прокуратури можуть проводити перевірки суб'єктів підприємницької діяльності з питань оподаткування.

3. Ведення обліку платників податків є одним із способів здійснення податкового контролю.

4. За несвоєчасне подання платником податку податкової звітності до органу податкової служби передбачена фінансова відповідальність.

5. Суб'єкти господарювання під час відкриття рахунку у банківській установі зобов'язані протягом трьох днів самостійно повідомити про це до органу державної податкової служби за місцем своєї реєстрації.

6. Взяття на облік платників податків-юридичних осіб здійснюється на основі відомостей з Єдиного державного реєстру про державну реєстрацію створення юридичної особи.

7. Для інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності контролюючого органу використовують інформацію, що надходить, зокрема, від податкових агентів.

8. Платник податку має бути повідомлений про проведення фактичної податкової перевірки не менш, аніж за 10 днів до дня її проведення.

9. Тривалість документальних планових перевірок для великих платників податків не повинна перевищувати 30 робочих днів.

10. Податкові консультації не можуть служити матеріалами, які є підставами для висновків під час проведення перевірок.

Завдання для самостійного виконання

Завдання 4.1. Визначте, яка відповідальність передбачена за порушення податкового законодавства, інформація про які подана у табл. 3.

Таблиця 3

Порушення податкового законодавства, допущені платниками податків

№ з/п	Опис правопорушень
1	Неподання звіту про контрольовані операції
2	Незабезпечення платником податків зберігання первинних документів з питань обчислення і сплати податків протягом установлених строків їх зберігання
3	Порушення порядку ведення податкового обліку
4	Неподання податкової звітності
5	Порушення платником податків порядку подання інформації про фізичних осіб-платників податків
6	Умисне ухилення від сплати податків, що призвело до фактичного ненадходження до бюджетів 350 000 грн
7	Порушення термінів сплати узгоджених податкових зобов'язань
8	Порушення строків реєстрації податкової накладної за податком на додану вартість
9	Порушення порядку подання відомостей про виплачені доходи фізичним особам
10	Порушення порядку реєстрації акцизних накладних

Методичні рекомендації

Під час виконання завдання слід керуватися нормами глави 11 Податкового кодексу України, ст. 163¹ – 163⁴ Кодексу України про адміністративні

правопорушення, ст. 212 та 212¹ Кримінального кодексу України. За результатами виконання завдання слід зробити висновки.

Завдання 4.2. Ознайомтеся з питаннями, за якими проводять документальні перевірки дотримання платниками податків податкового, валютного та іншого законодавства України. Результати роботи оформіть у вигляді конспекту з нотатками. Основні питання, які підлягають занотуванню до конспектів, містять:

основні вимоги до оформлення документальних перевірок;
зміст акта документальної перевірки;
підписання акта документальної перевірки, порядок його (її) реєстрації та зберігання.

Методичні рекомендації

Під час виконання завдань слід керуватися Порядком оформлення результатів документальних перевірок дотримання законодавства України з питань податкового, валютного та іншого законодавства платниками податків, затвердженим Наказом Міністерства фінансів України 20 серпня 2015 року № 727 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 22 грудня 2021 року № 702), а також затвердженими Наказом Державної фіскальної служби України № 396 від 01 червня 2017 року документами: 1) зразком форми акта (довідки) документальної планової/позапланової виїзної перевірки податкового, валютного та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи та 2) Методичними рекомендаціями щодо оформлення матеріалів документальних перевірок податкового, валютного та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, та документування виявлених порушень.

Тема 5. Митний контроль

Контрольні запитання для самодіагностики

1. Охарактеризуйте сутність поняття "митна справа" та назвіть принципи здійснення митної справи.
2. Визначте основні завдання митних органів.
3. Що становить митна вартість товару та які існують методи її визначення?

4. Назвіть види митних режимів, що запроваджені в Україні.
5. Яким чином відбувається митне оформлення?
6. Назвіть митні платежі, що стягують відповідно до чинного законодавства України.
7. Назвіть загальні принципи митного контролю.
8. Охарактеризуйте документи та відомості, необхідні для здійснення митного контролю.
9. Назвіть та охарактеризуйте митні процедури, передбачені митним законодавством України.
10. Назвіть види порушень митних правил та зазначте, яка відповідальність за це передбачена.

Тести

1. Які з названих завдань не покладаються на митні органи:
  - а) здійснення контролю за дотриманням правил переміщення валютних цінностей через митний кордон України;
  - б) ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності;
  - в) здійснення контролю за правомірністю бюджетного відшкодування податку на додану вартість;
  - г) запобігання та протидія контрабанді?

2. Основним методом визначення митної вартості товарів, які ввозять в Україну відповідно до митного режиму імпорту, є метод:
  - а) за ціною договору щодо ідентичних товарів;
  - б) за ціною договору (контракту) щодо товарів, які імпортують;
  - в) на основі віднімання вартості;
  - г) на основі додавання вартості (обчислена вартість).

3. Митний режим, відповідно до якого товари, що були вивезені або оформлені для вивезення за межі митної території України, випускають у вільний обіг на митній території України зі звільненням від сплати митних платежів, установлених законами України на імпорт цих товарів, та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, називають:
  - а) тимчасове вивезення;
  - б) імпорт (випуск для вільного обігу);

- в) реімпорт;
- г) митний склад?

4. Яке з наведених тверджень є помилковим:

а) реекспорт – це митний режим, відповідно до якого товари, що були раніше ввезені на митну територію України або на територію вільної митної зони, вивозять за межі митної території України без сплати вивізного мита та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності;

б) транзит – це митний режим, відповідно до якого товари та/або транспортні засоби комерційного призначення переміщуються під митним контролем між митними органами однієї чи кількох країн або в межах зони діяльності одного митного органу без будь-якого використання цих товарів, без сплати митних платежів та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності;

в) тимчасове ввезення – це митний режим, відповідно до якого іноземні товари ввозять для конкретних цілей на митну територію України з умовним повним або частковим звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності і підлягають реекспорту до завершення встановленого строку без будь-яких змін, за винятком звичайного зношування в результаті їх використання;

г) вільна митна зона – це митний режим, відповідно до якого іноземні або українські товари зберігаються під митним контролем із умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності?

5. Яке з видів мита не передбачене митним законодавством України:

- а) ввізне;
- б) компенсаційне;
- в) сезонне;
- г) фіскальне?

6. До особливих видів мита відповідно до митного законодавства України зараховують:

- а) ввізне мито;
- б) антидемпінгове мито;

- в) сезонне мито;
- г) вивізне мито.

7. Яке з наведених тверджень є помилковим:

а) датою виникнення податкових зобов'язань зі сплати мита у разі ввезення товарів на митну територію України чи вивезення товарів з митної території України є дата подання митному органу митної декларації для митного оформлення або дата нарахування такого податкового зобов'язання митним органом у випадках, визначених Митним кодексом та законами України;

б) базою оподаткування митом товарів, на які встановлено адвалорні ставки мита, є митна вартість таких товарів;

в) в Україні застосовують адвалерні, специфічні та комбіновані ставки мита;

г) платниками мита є виключно особи, які ввозять товари на митну територію України чи вивозять товари з митної території України?

8. Подання яких документів не передбачено чинним законодавством України під час перевезення товарів автомобільним транспортом через митний кордон України:

а) комерційні документи на товари, які перевозяться;

б) відомості про кількість вантажних місць та вид упаковки;

в) декларація про особисті речі перевізника;

г) товаротранспортні накладні?

9. Які з наведених платежів не належать до митних:

а) мито;

б) податок на додану вартість із ввезених на митну територію України товарів (продукції);

в) єдиний збір, який справляють у пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон України;

г) акцизний податок із ввезених на митну територію України під-акцизних товарів (продукції)?

10. Яка інформація не підлягає відображенню у митній декларації:

а) заявлений митний режим;

б) метод визначення митної вартості товару;

- в) відомості про найменування країн відправлення та призначення;
- г) інформація про валютні банківські рахунки декларанта та залишки коштів на них на 1 число місяця, у якому відбувається митне оформлення товарів?

Завдання, які потребують альтернативної відповіді

Визначте, чи правильними є подані твердження (дайте відповідь "так" чи "ні"):

1. Експорт (остаточне вивезення) – це митний режим, відповідно до якого українські товари випускають для вільного обігу за межами митної території України без зобов'язань щодо їх зворотного ввезення.

2. Сезонне мито може встановлюватися на окремі товари на строк не менше 60 та не більше 120 послідовних календарних днів.

3. Компенсаційне мито встановлюють як засіб захисту національного товаровиробника, у разі якщо товари ввозять на митну територію України в обсягах та/або за таких умов, що їх ввезення заподіює або створює загрозу заподіяння значної шкоди національному товаровиробнику.

4. Нарахування сум митних платежів здійснюють у валюті України.

5. Митну декларацію подають митному органу, який здійснює митне оформлення товарів протягом 10 робочих днів з дати доставлення цих товарів до зазначеного органу.

6. Попередня митна декларація може бути подана декларантом, якщо він не володіє точними відомостями про характеристики товарів, необхідні для заповнення митної декларації у звичайному порядку, але має необхідні дані для поміщення їх у заявлений митний режим, та під зобов'язання про подання додаткової декларації у строк не більше 45 днів з дати оформлення попередньої митної декларації.

7. Усне опитування громадян та посадових осіб підприємств є однією з форм митного контролю.

8. Основними адміністративними стягненнями за порушення митних правил є попередження та штраф.

9. Адміністративна відповідальність за правопорушення, передбачені Митним кодексом України настає у разі, якщо ці правопорушення не тягнуть за собою кримінальну відповідальність.

10. Конфіскація як адміністративне стягнення за порушення митних правил може бути застосована виключно за рішенням суду.

Завдання для самостійного виконання

Завдання 5.1. Визначте, яка відповідальність передбачена за порушення митних правил, інформація про які подана у табл. 4.

Таблиця 4

Порушення податкового законодавства, допущені платниками податків

№ з/п	Опис правопорушень
1	Недекларування товарів
2	Перевищення строку транзитних перевезень (доставки) товарів
3	Порушення режиму зони митного контролю
4	Пересилання через митний кордон України у міжнародних поштових відправленнях товарів, заборонених до такого пересилання
5	Неподання митному органу звітності щодо товарів, які перебувають під митним контролем
6	Перевищення строку тимчасового ввезення товарів
7	Переміщення товарів через митний кордон України з приховуванням від митного контролю
8	Порушення встановленого законодавством порядку ввезення товарів на територію вільної митної зони
9	Перешкоджання посадовій особі митного органу в доступі до товарів
10	Порушення порядку зберігання товарів на митних складах

Методичні рекомендації

Під час виконання завдання слід керуватися нормами глави 68 Митного кодексу України. За результатами виконання завдання слід зробити висновки.

Тема 6. Фінансовий контроль на підприємствах

Контрольні запитання для самодіагностики

1. Визначте основні завдання здійснення фінансового контролю на підприємствах.

2. Яким чином здійснюють контроль готівкових та безготівкових розрахунків на підприємстві?

3. Визначте основні складові контролю за рухом необоротних активів та нарахуванням амортизаційних відрахувань.

4. Опишіть, як здійснюють контроль розрахунків з постачальниками і підрядниками, покупцями і замовниками?

5. Опишіть, як здійснюють контроль розрахунків з працівниками за заробітною платою.

6. Як контролюють нарахування та сплату обов'язкових платежів до бюджету та цільових фондів?

7. Яким чином контролюють рух та використання оборотних активів підприємства?

8. Опишіть складові контролю за формуванням і розподілом капіталу підприємства.

9. Опишіть, як контролюють операції за розрахунками з банками за отриманими кредитами.

10. Опишіть як контролюють операції з визнання доходів та витрат суб'єктів господарювання.

Тести

1. Яке з наведених тверджень є помилковим:

а) суб'єкти господарювання мають право здійснювати розрахунки готівкою між собою протягом одного дня за одним або кількома платіжними документами у розмірі до 10 000 грн включно;

б) підприємства мають право тримати в позаробочий час у своїх касах готівку у межах, що не перевищують самостійно встановлений ними ліміт каси;

в) за загальним правилом готівку видають уповноваженим працівникам підприємства під звіт на строк не більше двох робочих днів, включаючи день отримання готівки під звіт;

г) готівка, що надходить до каси підприємства, може бути оприбуткована не пізніше наступного робочого дня?

2. Контролюючий орган під час проведення перевірки щодо дотримання суб'єктом господарювання порядку ведення операцій з готівкою не бере до уваги:

а) дотримання порядку ведення касової книги та оформлення касових документів;

б) повноту та своєчасність оприбуткування в касах готівкових надходжень;

- в) обсяги щоденного обороту готівки;
- г) дотримання суб'єктами господарювання установлених обмежень під час здійснення ними готівкових розрахунків між собою.

3. Яке з наведених тверджень є помилковим:

- а) заробітну плату виплачують працівникам не рідше двох разів на місяць через проміжок часу, що не перевищує шістнадцяти календарних днів, та не пізніше семи днів після закінчення періоду, за який здійснюється виплата;
- б) суми належної до видачі працівникам заробітної плати виплачують виключно безготівковим шляхом;
- в) у разі коли день виплати заробітної плати співпадає з вихідним, то заробітну плату виплачують напередодні;
- г) розмір заробітної плати за першу половину місяця не може бути менше оплати за фактично відпрацьований час з розрахунку тарифної ставки (посадового окладу) працівника?

4. Яке з наведених тверджень є помилковим:

- а) щорічну основну відпустку надають працівникам тривалістю не менш як 24 календарних дні за відпрацьований робочий рік;
- б) розрахунковим періодом, за яким обчислюють середню заробітну плату для розрахунку суми щорічної основної відпустки, є останні 6 календарних місяців роботи працівника, що передують місяцю надання відпустки;
- в) право працівника на щорічну основну відпустку повної тривалості у перший рік роботи настає після закінчення шести місяців безперервної роботи на даному підприємстві;
- г) заробітну плату працівникам за весь час щорічної відпустки виплачують до початку відпустки, якщо інше не передбачено трудовим або колективним договором?

5. Первісна вартість основних засобів не містить:

- а) витрати на транспортування, установку, монтаж, налагодження основних засобів;
- б) суми ввізного мита;
- в) фінансові витрати;
- г) інші витрати, безпосередньо пов'язані з доведенням основних засобів до стану, у якому вони придатні для використання із запланованою метою.

6. За яким з методів річну суму амортизації за основними засобами визначають як добуток первісної вартості на дату початку нарахування амортизації та річної норми амортизації, яку обчислюють, виходячи зі строку корисного використання об'єкта, і подвоюють:

- а) прямолінійним;
- б) зменшення залишкової вартості;
- в) прискореного зменшення залишкової вартості;
- г) кумулятивним?

7. До адміністративних витрат не зараховують:

- а) винагороди за професійні юридичні послуги;
- б) суми безнадійної дебіторської заборгованості;
- в) податки, крім тих, що включають до виробничої собівартості продукції, робіт, послуг;
- г) плату за розрахунково-касове обслуговування банків.

8. Який з методів оцінювання вибуття запасів не може бути застосований під час відпуску таких запасів у виробництво:

- а) собівартості перших за часом надходження запасів (ФІФО);
- б) собівартості останніх за часом надходження запасів (ЛІФО);
- в) ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів;
- г) ціни продажу?

9. Податок на прибуток підприємств для юридичних осіб з річним податковим періодом підлягає сплаті до бюджету:

- а) протягом 30 календарних днів по закінченні звітного року;
- б) протягом 40 календарних днів по закінченні звітного року;
- в) протягом 60 календарних днів по закінченні звітного року;
- г) протягом 90 календарних днів по закінченні звітного року.

10. Яке з наведених тверджень є помилковим:

а) дебіторську заборгованість визнають активом, якщо існує ймовірність отримання підприємством майбутніх економічних вигод та може бути достовірно визначено її суму;

б) величина резерву сумнівних боргів може бути визначена за методом застосування абсолютної суми сумнівної заборгованості;

в) залишок резерву сумнівних боргів на дату балансу не може бути більшим, ніж сума дебіторської заборгованості на ту саму дату;

г) нарахування суми резерву сумнівних боргів за звітний період відображають у звіті про фінансові результати у складі інших витрат?

Завдання, які потребують альтернативної відповіді

Визначте, чи правильними є подані твердження (дайте відповідь "так" чи "ні"):

1. Фізичним особам-підприємцям ліміт каси та строки здавання готівкової виручки (готівки) не встановлюють.

2. Реєстратори розрахункових операцій та програмні реєстратори розрахункових операцій не застосовують під час здійснення торгівлі продукцією власного виробництва.

3. Під час звільнення працівника виплата всіх сум, що належать йому від підприємства, провадиться в день звільнення.

4. Особам віком до вісімнадцяти років надають щорічну основну відпустку тривалістю 30 календарних днів.

5. Амортизація малоцінних необоротних матеріальних активів може нараховуватися у першому місяці використання об'єкта 100 % його вартості.

6. Основна сума позики, що повертається підприємством до банку, включається до складу фінансових витрат підприємства.

7. Вартість малоцінних та швидкозношуваних предметів, що передані в експлуатацію, виключається зі складу активів з подальшою організацією оперативного кількісного обліку таких предметів за місцями експлуатації і відповідними особами протягом строку їх фактичного використання.

8. Податкова декларація з податку на додану вартість підлягає поданню до контролюючого органу протягом 40 календарних днів після закінчення звітного місяця.

9. Витрати на зв'язок (поштові, телефонні, факс тощо) включають до складу інших операційних витрат підприємства.

10. Не визнаються доходом підприємства суми попередньої оплати продукції (товарів, робіт, послуг).

Завдання для самостійного виконання

Завдання 6.1. Визначте складові окремих груп витрат та доходів підприємства та подайте результати роботи за формою табл. 5.

Таблиця 5

Склад доходів та витрат підприємства

Група доходів / витрат	Склад доходів / витрат відповідної групи
Доходи:	
Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	
Інші операційні доходи	
Дохід від участі в капіталі	
Інші фінансові доходи	
Інші доходи	
Дохід з податку на прибуток	
Витрати:	
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	
Адміністративні витрати	
Витрати на збут	
Інші операційні витрати	
Фінансові витрати	
Втрати від участі в капіталі	
Інші витрати	
Витрати з податку на прибуток	

Методичні рекомендації

Під час виконання завдання слід керуватися нормами Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку 15 "Дохід" та 16 "Витрати". За результатами виконання завдання слід зробити висновки.

Завдання 6.2. Ознайомтеся з основними термінами, які використовують у національних положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку, та з'ясуйте їх значення. Тлумачення таких термінів подайте за формою табл. 6.

Тлумачення термінів

Терміни	Сутність терміна
Активи	
Зобов'язання	
Власний капітал	
Доходи	
Витрати	
...	

Методичні рекомендації

Під час виконання завдання слід брати до уваги терміни, визначені у Національному положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності". За результатами виконання завдання необхідно зробити висновки.

Тема 7. Аудит фінансової звітності

Контрольні запитання для самодіагностики

1. Назвіть та охарактеризуйте принципи складання фінансової звітності суб'єктів господарювання.
2. Яка інформація підлягає розкриттю у фінансовій звітності?
3. Назвіть складові фінансової звітності суб'єктів господарювання.
4. Якою є мета та основні завдання аудиту фінансової звітності?
5. Назвіть етапи аудиту фінансової звітності.
6. Охарактеризуйте методику проведення аудиту фінансового стану підприємств.
7. Що становить аудиторський ризик?
8. Назвіть процедури отримання аудиторських доказів.
9. Назвіть розділи аудиторського звіту та охарактеризуйте їх.
10. Дайте загальну характеристику Міжнародним стандартам аудиту.

Тести

1. Яке з наведених тверджень є помилковим:

а) аудиторська послуга з перевірки даних бухгалтерського обліку і показників фінансової звітності юридичної особи з метою висловлення незалежної думки аудитора про її відповідність в усіх суттєвих аспектах вимогам національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, міжнародних стандартів фінансової звітності або іншим вимогам є аудитом фінансової звітності;

б) аудиторський висновок – документ, підготовлений суб'єктом аудиторської діяльності відповідно до міжнародних стандартів аудиту та вимог Закону України "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність" за результатами аудиту фінансової звітності;

в) аудиторська фірма – юридична особа, яка провадить аудиторську діяльність на підставах та в порядку, що передбачені Законом України "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність" та міжнародними стандартами аудиту;

г) аудитор – фізична особа, яка підтвердила кваліфікаційну придатність до провадження аудиторської діяльності, має відповідний практичний досвід та зареєстрована у Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності?

2. Яке з наведених тверджень є помилковим:

а) аудиторські послуги можуть надаватися лише суб'єктом аудиторської діяльності;

б) аудиторські послуги можуть надаватися на підставі усного звернення замовника до суб'єкта аудиторської діяльності;

в) замовник аудиторських послуг має право вільного вибору суб'єкта аудиторської діяльності;

г) звіти за результатами надання аудиторських послуг оформляють відповідно до міжнародних стандартів аудиту та вимог Закону України "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність"?

3. Яку інформацію не наводять у аудиторському звіті:

а) інформацію про стандарти (міжнародні чи національні), на підставі яких складено фінансову звітність суб'єкта господарювання;

б) інформацію про узгодженість фінансової інформації у звіті про управління, з фінансовою звітністю суб'єкта господарювання;

- в) інформацію про вартість аудиторських послуг;
- г) окремі питання, на які суб'єкт аудиторської діяльності вважає за доцільне звернути увагу, але які не вплинули на висловлену думку аудитора?

4. Складання фінансової звітності за міжнародними стандартами є обов'язком:

- а) публічних акціонерних товариств;
- б) підприємств, що становлять суспільний інтерес;
- в) суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у видобувних галузях економіки;
- г) товариств з обмеженою та додатковою відповідальністю.

5. До підприємств, що становлять суспільний інтерес, не зараховують:

- а) банки;
- б) страховиків;
- в) великі підприємства;
- г) середні та малі підприємства, які інвестують кошти у придбання цінних паперів.

6. До принципів бухгалтерського обліку і фінансової звітності не зараховують принципи:

- а) безперервності;
- б) нарахування;
- в) єдності;
- г) превалювання сутності над формою.

7. Якщо суб'єкт аудиторської діяльності не може висловити аудиторську думку, то аудиторський звіт повинен містити:

- а) відмову від висловлення думки;
- б) негативну думку аудитора;
- в) думку аудитора із застереженням;
- г) немодифіковану думку аудитора?

8. Яке з наведених тверджень є помилковим:

а) аудитори та суб'єкти аудиторської діяльності під час надання аудиторських послуг зобов'язані дотримуватися принципу професійного скептицизму;

б) аудитори та суб'єкти аудиторської діяльності зобов'язані під час надання аудиторських послуг забезпечити етичну професійну поведінку;

- в) суб'єкти аудиторської діяльності зобов'язані зберігати конфіденційність інформації, отриманої під час надання аудиторських послуг;
- г) аудитори та суб'єкти аудиторської діяльності під час надання аудиторських послуг зобов'язані дотримуватися принципу фіскальної достатності?

9. За вчинення професійного проступку до аудитора можуть застосовуватися стягнення у формі:

- а) попередження;
- б) заборони підписувати аудиторські звіти протягом певного часу;
- в) скасування реєстрації;
- г) стягнень, визначених у пп. а) – в).

10. Аудиторська палата України:

- а) бере участь у розробленні національних стандартів аудиту;
- б) узагальнює інформацію про практику застосування міжнародних стандартів аудиту та надає рекомендації на запити щодо спірних та складних питань;
- в) представляє аудиторів України у відносинах з органами державної влади;
- г) забезпечує захист професійних прав аудиторів;

Завдання, які потребують альтернативної відповіді

Визначте, чи правильними є подані твердження (дайте відповідь "так" чи "ні"):

1. Публічні акціонерні товариства зобов'язані не пізніше 30 квітня року, що настає за звітним періодом, оприлюднювати річну фінансову звітність разом з відповідними аудиторськими звітами.

2. Аудитори та суб'єкти аудиторської діяльності провадять аудиторську діяльність відповідно до національних стандартів аудиту.

3. Аудиторський звіт передбачає надання впевненості користувачам шляхом висловлення незалежної думки аудитора про відповідність в усіх суттєвих аспектах фінансової звітності вимогам положень (стандартів) бухгалтерського обліку.

4. Зміст аудиторського звіту не має викликати двозначності його розуміння.

5. Суб'єкти аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, зобов'язані проходити контроль якості аудиторських послуг не рідше ніж один раз на п'ять років.

6. Аудитор може притягуватися до професійної відповідальності протягом семи років з дня вчинення професійного проступку.

7. Професійне самоврядування аудиторів здійснюють через Аудиторську палату України.

8. Підприємства, що становлять суспільний інтерес, зобов'язані оприлюднювати аудиторський звіт разом з фінансовою звітністю (консолідованою фінансовою звітністю), на власному вебсайті.

9. Особисте майно та зобов'язання власників не повинні відображатися у фінансовій звітності підприємства.

10. Перший звітний період новоствореного підприємства може бути менше 12 місяців, але не більше 15 місяців.

Завдання для самостійного виконання

Завдання 7.1. Ознайомтеся з аудиторськими звітами публічних акціонерних товариств реального сектору економіки, доступних на офіційних сайтах відповідних суб'єктів господарювання. Занотуйте в конспекти основні положення, що знайшли відображення у таких звітах та визначте відповідність звітів нормам закону України "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність".

Методичні рекомендації

З метою виконання завдання кожний студент на власний розсуд обирає звіт незалежного аудитора щодо фінансової звітності будь-якого суб'єкта господарювання, вивчає його, робить нотатки, формулює висновки за результатами проведеного дослідження.

Тема 8. Фінансовий контроль в бюджетних установах

Контрольні запитання для самодіагностики

1. Визначте сутність фінансового контролю у бюджетних установах.
2. Якими є завдання контролю у бюджетних установах?

3. Назвіть методи контрольно-ревізійної роботи у бюджетних установах.

4. Охарактеризуйте основні етапи ревізії бюджетних установ.

5. У який спосіб проводять ревізію касових та банківських операцій?

6. У який спосіб проводять ревізію розрахунків з оплати праці у бюджетній установі?

7. Назвіть положення (стандарти) бухгалтерського обліку, які застосовують в державному секторі.

8. Як здійснюють перевірку розрахунків бюджетної установи з дебіторами та кредиторами?

9. Як проводять ревізію необоротних активів та запасів бюджетної установи?

10. Як оформляють та реалізують результати ревізії?

Тести

1. Яке з наведених тверджень є помилковим:

а) планова виїзна ревізія розпочинається не раніше ніж через 10 календарних днів після надсилання об'єкту контролю повідомлення;

б) за загальним правилом тривалість планової ревізії не може перевищувати 30 робочих днів;

в) програма ревізії затверджується керівником органу державного фінансового контролю або його заступником чи уповноваженою керівником цього органу посадовою особою;

г) інформація, зазначена у програмі ревізії, є закритою для керівництва об'єкта контролю?

2. Яке з наведених тверджень є помилковим:

а) організації, створені органами місцевого самоврядування, які повністю утримуються за рахунок відповідного бюджету, є бюджетними установами;

б) бюджетні установи ведуть бухгалтерський облік відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі;

в) бюджетні установи можуть бути як прибутковими (за наявності власних надходжень), так і неприбутковими;

г) майно бюджетної установи належить до державної чи комунальної власності?

3. Плановий фінансовий документ бюджетної установи, яким на бюджетний період встановлюють повноваження щодо отримання надходжень і розподіл бюджетних асигнувань на взяття бюджетних зобов'язань та здійснення платежів для виконання бюджетною установою своїх функцій та досягнення результатів, визначених відповідно до бюджетних призначень, називають:

- а) лімітною довідкою про бюджетні асигнування та кредитування;
- б) кошторисом;
- в) планом асигнувань (за винятком надання кредитів з бюджету) загального фонду бюджету;
- г) штатним розписом.

4. Терміни реєстрації бюджетних зобов'язань розпорядниками бюджетних коштів у частині зобов'язань, за якими не застосовуються процедури закупівель товарів, робіт і послуг за державні кошти, складають:

- а) 1 робочий день з дати взяття бюджетного зобов'язання;
- б) 5 робочих днів з дати взяття бюджетного зобов'язання;
- в) 7 робочих днів з дати взяття бюджетного зобов'язання;
- г) 10 робочих днів з дати взяття бюджетного зобов'язання.

5. Яке з наведених далі тверджень є помилковим:

а) переговорна процедура закупівлі може бути застосована, коли замовник не може визначити необхідні технічні, якісні характеристики (специфікації) робіт і для прийняття оптимального рішення про закупівлю необхідно провести переговори з учасниками;

б) процедура публічних закупівель у формі відкритих торгів відмінюється, якщо за результатами розгляду тендерних пропозицій до оцінки допущено тендерні пропозиції менше ніж двох учасників;

в) конкурентний діалог як одну з процедур публічних закупівель проводять у два етапи;

г) публічні закупівлі з використанням будь-якої дозволеної законодавством процедури проводять шляхом використання електронної системи закупівель?

6. Показники затрат бюджетної програми:

а) визначають обсяги та структуру ресурсів, які забезпечують виконання бюджетної програми;

б) використовують для оцінювання досягнення поставленої мети;

- в) характеризують витрати ресурсів на одиницю показника продукту;
- г) характеризують досягнуті результати якості створеного продукту.

7. Яке з наведених далі тверджень є помилковим:

а) план асигнувань (за винятком надання кредитів з бюджету) загального фонду бюджету є невід'ємною частиною кошторису і затверджується разом з ним;

б) план асигнувань (за винятком надання кредитів з бюджету) загального фонду бюджету становить помісячний розподіл бюджетних асигнувань, затверджених у загальному фонді кошторису;

в) план асигнувань (за винятком надання кредитів з бюджету) загального фонду бюджету складають за скороченою формою економічної класифікації видатків бюджету;

г) план асигнувань (за винятком надання кредитів з бюджету) загального фонду бюджету є документом, яким Міністерство фінансів та місцеві фінансові органи доводять до головних розпорядників коштів державного та місцевих бюджетів інформацію про планові граничні обсяги бюджетних призначень на відповідний бюджетний період?

8. Яке з наведених далі тверджень є помилковим:

а) програмно-цільовий метод складання та виконання бюджету передбачає виявлення причин неефективного виконання бюджетних програм;

б) мета, завдання, напрями використання бюджетних коштів, відповідальні виконавці, результативні показники та інші характеристики бюджетної програми відображають у спеціальному документі – паспорті бюджетної програми;

в) результативні показники бюджетних програм поділяють на три групи: показники затрат, показники продукту та показники ефективності;

г) відповідальним виконавцем бюджетної програми може бути як головний розпорядник бюджетних коштів, так і розпорядник бюджетних коштів нижчого рівня?

9. Яке з наведених тверджень є помилковим:

а) у фінансових звітах суб'єкта державного сектору надають інформацію про активи, зобов'язання, власний капітал, дохід, витрати, грошові потоки;

б) підсумок активів балансу суб'єкта державного сектору повинен дорівнювати сумі зобов'язань, власного капіталу та фінансового результату;

в) звіт про фінансові результати суб'єкта державного сектору складається з трьох розділів: 1) фінансовий результат діяльності; 2) видатки бюджету (кошторису) за функціональною класифікацією видатків та кредитування бюджету; 3) виконання бюджету (кошторису).

г) власний капітал та фінансовий результат суб'єкта державного сектору відображають в балансі одночасно з відображенням активів або зобов'язань, які приводять до їх зміни?

10. Яка з наведених форм звітності бюджетних установ не належить до бюджетної звітності:

а) звіт про надходження та використання коштів загального фонду;

б) звіт про заборгованість за бюджетними коштами;

в) звіт про рух грошових коштів;

г) звіт про надходження і використання коштів, отриманих як плата за послуги?

Завдання, які потребують альтернативної відповіді

Визначте, чи правильними є подані твердження (дайте відповідь "так" чи "ні"):

1. За загальним правилом амортизацію основних засобів суб'єктами державного сектору нараховують із застосуванням прямолінійного методу.

2. Вибуття запасів суб'єктам державного сектору дозволено оцінювати за такими методами: ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів; середньозваженої собівартості; собівартості останніх за часом надходження запасів (ЛІФО).

3. Суб'єкти державного сектору – розпорядники бюджетних коштів, Державна казначейська служба України та фонди загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування.

4. Бюджетні асигнування суб'єктів державного сектору є доходами від необмінних операцій.

5. З метою бухгалтерського обліку зобов'язання суб'єктів державного сектору розподіляють на довгострокові, поточні, умовні та доходи майбутніх періодів.

6. Оплата праці належить до витрат за обмінними операціями.

7. Амортизацію нематеріальних активів суб'єктами державного сектору нараховують із застосуванням прямолінійного або кумулятивного методу.

8. Бюджетне фінансове зобов'язання – це зобов'язання розпорядника чи одержувача бюджетних коштів сплатити кошти за будь-яке здійснене відповідно до бюджетного асигнування розміщення замовлення, укладення договору, придбання товару, послуги чи здійснення інших аналогічних операцій протягом бюджетного періоду відповідно до законодавства.

9. У процесі складання та затвердження проектів кошторисів залишки бюджетних коштів за спеціальним фондом кошторисів бюджетних установ не плануються.

10. Лімітна довідка – це документ, який містить затвержені бюджетні призначення (встановлені бюджетні асигнування) та їх помісячний розподіл, а також інші показники, що згідно із законодавством повинні бути визначені на основі нормативів.

Завдання для самостійного виконання

Завдання 8.1. Ознайомтеся з основними термінами, які використовують в національних положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку в державному секторі, та з'ясуйте їх значення. Знайдіть терміни, які використовують виключно суб'єкти державного сектору. Порівняйте тлумачення термінів згідно з нормами національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі.

Методичні рекомендації

Під час виконання завдання слід брати до уваги терміни, визначені, насамперед, у Національному положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" та Національному положенні (стандарті) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 "Подання фінансової звітності". Також доцільно орієнтуватися на результати виконання завдання 6.2. Терміни, які для суб'єктів державного сектору мають особливе тлумачення, необхідно вписати у конспект разом з їх тлумаченням. За результатами виконання завдання необхідно зробити висновки.

Завдання 8.2. Ознайомтеся з Приблизною програмою ревізії фінансово-господарської діяльності бюджетної установи. Занотуйте до конспектів мету та основні питання ревізії.

Методичні рекомендації

Під час виконання завдання слід керуватися Наказом Державної фінансової інспекції України від 14 березня 2014 року № 80. За результатами дослідження зробіть висновки.

Тема 9. Фінансовий контроль у фінансових установах

Контрольні запитання для самодіагностики

1. Дайте визначення фінансової установи.
2. Назвіть та охарактеризуйте основні види фінансових послуг.
3. Визначте принципи надання фінансових та супровідних послуг.
4. Назвіть обов'язкові складові договору про надання фінансової послуги.
5. Визначте мету та завдання державного регулювання та нагляду за діяльністю з надання фінансових та супровідних послуг.
6. Яким чином здійснюють державний нагляд за діяльністю з надання фінансових та супровідних послуг?
7. Що становить та з якою метою запроваджують пруденційний нагляд?
8. У чому полягає та яким чином здійснюють контроль за діяльністю банківських установ?
9. У чому полягає та яким чином здійснюють контроль за діяльністю страхових компаній?
10. У чому полягає та яким чином здійснюють контроль за діяльністю фінансових компаній?

Тести

1. Який з видів послуг не може надавати фінансова компанія:
  - а) факторинг;
  - б) фінансовий лізинг;
  - в) управління активами;
  - г) торгівля валютними цінностями?
2. Яке з наведених тверджень є помилковим:
  - а) надавач фінансових послуг зобов'язаний забезпечити проведення перевірки фінансової звітності;
  - б) надавач фінансових послуг зобов'язаний подавати щорічну фінансову звітність до регулятора разом з аудиторським звітом;

в) суб'єкт аудиторської діяльності за запитом регулятора інформує останнього про виявлені порушення в діяльності надавача фінансових послуг з питань, що належать до компетенції регулятора;

г) регулятор має право встановлювати додаткові вимоги до інформації, що стосується аудиту або огляду фінансової звітності надавача фінансових послуг?

3. Якими є завдання регулятора у контексті державного регулювання та нагляду за діяльністю з надання фінансових та супровідних послуг:

а) забезпечення ефективності та цілісності ринку фінансових послуг, створення сприятливих умов для його розвитку та функціонування;

б) сприяння створенню рівних можливостей для доступу до ринку фінансових послуг;

в) додержання учасниками ринку фінансових послуг вимог законодавства України;

г) завдання, зазначені у пп. а) – в)?

4. Якими принципами керується регулятор у контексті державного регулювання та нагляду за діяльністю з надання фінансових та супровідних послуг:

а) відкритості та прозорості процесу нагляду;

б) об'єктивності та неупередженості здійснення нагляду;

в) плановості, пропорційності і системності нагляду;

г) завдання, зазначені у пп. а) – в)?

5. Державне регулювання та нагляд за діяльністю з надання фінансових та супровідних послуг здійснює регулятор шляхом:

а) здійснення пруденційного нагляду та нагляду за ринковою поведінкою учасників ринку фінансових послуг;

б) нормативно-правового регулювання діяльності з надання фінансових та супровідних послуг та нагляду за такою діяльністю;

в) застосування корегувальних заходів, заходів раннього втручання та заходів впливу;

г) реалізації програм і заходів, визначених у пп. а) – в).

6. Пруденційний нагляд не передбачає:

а) оцінювання якості системи корпоративного управління, системи внутрішнього контролю об'єкта нагляду з урахуванням характеру його діяльності;

б) перевірку достовірності звітності об'єкта нагляду;

в) контроль за дотриманням податкового законодавства;

г) застосування до надавачів фінансових послуг корегувальних заходів, заходів раннього втручання.

7. Нагляд за ринковою поведінкою здійснює регулятор щодо:

а) захисту прав клієнтів;

б) фінансового стану надавача фінансових послуг;

в) виявлення фактів здійснення ризикової діяльності надавачем фінансових послуг;

г) забезпечення дотримання об'єктом нагляду вимог законодавства України.

8. Предметом застави в межах договору про надання ломбардного кредиту не можуть бути:

а) вироби з золота;

б) нерухоме майно;

в) смартфони;

г) побутова техніка.

9. Національний банк України має право:

а) створювати комісії та робочі групи для проведення перевірок діяльності страховиків та страхових посередників;

б) визначати вимоги до осіб, які мають намір провадити діяльність із страхування;

в) видавати страховикам ліцензії на провадження страхової діяльності;

г) здійснювати операції, визначені пп. а) – в).

10. У разі порушення банками банківського, валютного законодавства Національний банк має право застосовувати такі заходи впливу:

а) письмове застереження;

б) зупинення виплати дивідендів;

- в) заборона надання бланкових кредитів;
- г) заходи впливу, визначені пп. а) – в).

Завдання, які потребують альтернативної відповіді

Визначте, чи правильними є подані твердження (дайте відповідь "так" чи "ні"):

1. Надання гарантій є різновидом фінансових послуг.
2. Послуги, пов'язані із врегулюванням простроченої заборгованості споживачів, які надаються колекторською компанією, є різновидом допоміжних фінансових послуг.
3. Одним із завдань регулятора у контексті державного регулювання та нагляду за діяльністю з надання фінансових та супровідних послуг є контроль за прозорістю та відкритістю функціонування ринку фінансових послуг.
4. Регулятор здійснює нагляд за здійсненням діяльності з надання фінансових послуг у формах: безвиїзного нагляду та інспекційних перевірок (інспектування).
5. Діяльність з нагляду регулятора охоплює всіх учасників ринку фінансових послуг (у тому числі клієнтів).
6. Видами нагляду з боку регулятора за здійсненням діяльності з надання фінансових послуг є пруденційний нагляд та нагляд за ринковою поведінкою.
7. Національний банк України має право призначити проведення примусової санації страховика-резидента у разі невиконання ним зобов'язань перед страхувальниками протягом одного місяця.
8. Юридична особа набуває статусу банку і право на здійснення банківської діяльності після видачі їй банківської ліцензії.
9. Планова інспекційна перевірка регулятором здійснюється не більше одного разу на рік.
10. Банки не мають право надавати послуги факторингу.

Завдання для самостійного виконання

Завдання 9.1. Ознайомтеся з аудиторськими звітами банківських установ, страхових компаній, інших фінансових установ, доступних на офіційних сайтах таких суб'єктів. Занотуйте в конспекти основні положення, що знайшли відображення у таких звітах та визначте дотримання суб'єктами норм законодавства.

Методичні рекомендації

З метою виконання завдання кожний студент на власний розсуд обирає звіт незалежного аудитора щодо фінансової звітності будь-якого суб'єкта-фінансової установи, вивчає його, робить нотатки, формулює висновки за результатами проведеного дослідження.

Тема 10. Діяльність інших державних і недержавних органів у сфері фінансового контролю

Контрольні запитання для самодіагностики

1. Яким чином здійснюють контроль за додержанням законодавства про збір та ведення обліку єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, правильністю нарахування, обчислення, повнотою і своєчасністю сплати єдиного внеску?

2. Які аспекти слід взяти до уваги під час контролю за дотриманням страхувальниками чинного законодавства у частині розрахунку сум допомоги з тимчасової втрати працездатності?

3. Які аспекти слід взяти до уваги під час контролю за дотриманням страхувальниками чинного законодавства у частині розрахунку сум допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами?

4. Які аспекти слід взяти до уваги під час контролю нарахованих фахівцями державної служби зайнятості сум допомоги по безробіттю?

5. Які аспекти слід взяти до уваги під час контролю нарахувань постраждалим особам сум допомоги у зв'язку з нещасним випадком на виробництві?

6. Які аспекти слід взяти до уваги під час контролю призначених фахівцями Пенсійного фонду України сум пенсій?

7. Яким чином слід проконтролювати коректність розподілу Державною казначейською службою України сум єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування між отримувачами коштів?

8. Яка передбачена відповідальність за порушення законодавства про соціальне та пенсійне страхування?

9. Назвіть контрольні повноваження Антимонопольного комітету України.

10. Визначте контрольні функції Фонду державного майна України.

Тести

1. Яке з наведених тверджень є помилковим:

а) базова ставка єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування для підприємств, установ та організацій, становить 22 % від суми нарахованої кожній застрахованій особі заробітної плати;

б) єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування для підприємств, установ і організацій, в яких працюють інваліди, встановлюється у розмірі 8,41 % від суми нарахованої заробітної плати працюючим інвалідам;

в) максимальна величина бази для нарахування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, встановлена на рівні 25 розмірів мінімальної заробітної плати;

г) у разі, якщо база нарахування єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування не перевищує розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, за який отримано дохід, сума єдиного внеску розраховується як добуток розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, за який отримано дохід (прибуток), та ставки єдиного внеску?

2. Яке з наведених тверджень є помилковим:

а) допомога по тимчасовій непрацездатності застрахованим особам, які мають страховий стаж до трьох років складає 50 % середньої заробітної плати (доходу);

б) допомога по тимчасовій непрацездатності може бути надана для догляду за хворою дитиною;

в) страховий стаж – це період, протягом якого особа підлягала страхуванню у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та за який щомісяця сплачено страхові внески в сумі не менше мінімального страхового внеску;

г) коштом Пенсійного фонду України оплачується частина (з п'ятого дня непрацездатності застрахованої особи) допомоги по тимчасовій непрацездатності?

3. Яке з наведених тверджень є помилковим:

- а) допомогу по вагітності та пологах застрахованій особі виплачують за весь період відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами;
- б) тривалість відпустки по вагітності і пологах становить за загальним правилом 70 календарних днів до пологів і 56 календарних днів після пологів;
- в) розрахунковим періодом для обчислення допомоги по вагітності і пологах є 6 календарних місяців, які передують місяцю виходу застрахованої особи у таку відпустку;
- г) допомога по вагітності та пологах надається застрахованій особі у розмірі 100 % середньої заробітної плати (доходу) і не залежить від страхового стажу?

4. Які виплати внаслідок нещасного випадку на виробництві не передбачені чинним законодавством:

- а) щомісячні страхові виплати втраченої заробітної плати;
- б) відшкодування моральної (немайнової) шкоди потерпілим;
- в) страхова виплата дитині, яка народилася з інвалідністю внаслідок травмування на виробництві або професійного захворювання її матері під час вагітності;
- г) страхові витрати на професійну реабілітацію та соціальну допомогу?

5. Яке з наведених тверджень є помилковим:

- а) допомогу по безробіттю особам, які звільнилися з останнього місця роботи за власним бажанням без поважних причин, виплачують починаючи з 91-го календарного дня;
- б) загальна тривалість виплати допомоги по безробіттю залежить від страхового стажу застрахованої особи;
- в) чинним законодавством визначений мінімальний та максимальний розмір допомоги по безробіттю;
- г) розмір допомоги по безробіттю визначають у відсотках від середньої заробітної плати (доходу) претендентів на допомогу?

6. Яке з наведених тверджень є помилковим:

- а) розмір пенсії за віком залежить від коефіцієнта страхового стажу застрахованої особи;
- б) чинним законодавством визначена мінімальна величина страхового стажу, яка дозволяє призначити пенсію за віком;

- в) чинним законодавством не визначений максимальний розмір пенсії;
- г) чинним законодавством визначений мінімальний розмір пенсії за віком?

7. Яке з наведених тверджень є помилковим:

- а) пенсія по інвалідності призначається в разі настання інвалідності, що спричинила повну або часткову втрату працездатності за наявності необхідного відповідно до законодавства страхового стажу;
- б) пенсія по інвалідності призначається залежно від того, коли на-стала інвалідність: у період роботи, до влаштування на роботу чи після припинення роботи;
- в) залежно від ступеня втрати працездатності визначено три групи інвалідності;
- г) пенсія по інвалідності залежить від групи інвалідності та встановлюється у відсотках від пенсії за віком?

8. У накопичувальній системі пенсійного страхування передбачені такі виплати:

- а) пенсія за віком;
- б) пенсія по інвалідності;
- в) пенсія у зв'язку з втратою годувальника;
- г) довічна пенсія.

9. До завдань Фонду державного майна України належать:

- а) реалізація державної політики у сфері приватизації, оренди, використання та відчуження державного майна;
- б) захист майнових прав державних підприємств;
- в) сприяння процесу демонополізації економіки і створенню умов для конкуренції виробників;
- г) завдання визначені пп. а) – в).

10. До завдань Антимонопольного комітету України не зараховують:

- а) контроль за дотриманням вимог законодавства про захист економічної конкуренції під час регулювання цін (тарифів) на товари, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій;
- б) сприяння розвитку добросовісної конкуренції;

- в) управління корпоративними правами держави;
- г) проведення моніторингу державної допомоги суб'єктам господарювання.

Завдання, які потребують альтернативної відповіді

Визначте, чи правильними є подані твердження (дайте відповідь "так" чи "ні"):

1. Розмір допомоги з тимчасової непрацездатності для особи, віднесеної до 1 категорій осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, становить 100 % середньої заробітної плати (доходу).

2. Допомогу по тимчасовій непрацездатності не надають за період перебування застрахованої особи у відпустці без збереження заробітної плати.

3. Страхові виплати потерпілій особі внаслідок нещасного випадку на виробництві здійснюються з дня втрати працездатності внаслідок нещасного випадку або з дати встановлення професійного захворювання.

4. Максимальний розмір допомоги по безробіттю не може перевищувати розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня календарного року.

5. У переліку соціальних послуг, які надаються особам, які втратили роботу, та перебувають на обліку у службі зайнятості, значиться підвищення кваліфікації у закладах вищої освіти.

6. Допомога на поховання пенсіонера встановлена у розмірі місячної пенсії, яку отримував пенсіонер на момент смерті.

7. Особі, яка має одночасно право на різні види пенсії (за віком, по інвалідності, у зв'язку з втратою годувальника), призначається один із цих видів пенсії за її вибором.

8. До повноважень Антимонопольного комітету України належать розгляд заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

9. Фонд Державного майна України здійснює контроль щодо своєчасного та повного надходження коштів від продажу об'єктів приватизації.

10. Антимонопольний комітет України є органом оскарження у сфері публічних закупівель.

Завдання для самостійного виконання

Завдання 10.1. Ознайомтеся з результатами аналізу Рахунковою палатою системи загальнообов'язкового державного пенсійного і соціального страхування та соціального захисту населення. Проаналізуйте виявлені правопорушення та надані рекомендації щодо їх усунення. Зробіть висновки.

Методичні рекомендації

Під час виконання завдання слід керуватися Рішенням Рахункової палати від 13 липня 2021 року № 15-4 "Про розгляд Звіту про результати аналізу системи загальнообов'язкового державного пенсійного і соціального страхування та соціального захисту населення". За результатами виконання завдання слід зробити висновки.

Рекомендована література

1. Аудит : підручник (у двох частинах) / О. М. Брадул, В. А. Шепелюк, С. Б. Ільїна ; за ред. В. І. Грушко. – 4-те вид. доп. і перероб. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2019. – 324 с.
2. Сідор М. І. Фінансовий контроль : навчальний посібник (для здобувачів вищої освіти денної форми навчання) / М. І. Сідор. – Одеса, 2019. – 145 с.
3. Юшко С. В. Доходи бюджету : оцінка стану та перспектив формування : монографія / С. В. Юшко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. – 190 с.
4. Бюджетний кодекс України : Закон України № 2456-VI від 08.07.2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
5. Дані офіційного вебсайта Державної аудиторської служби України. – Режим доступу : <https://dasu.gov.ua/>.
6. Дані офіційного вебсайта Державної казначейської служби України. – Режим доступу : <http://treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=146477>.
7. Дані офіційного вебсайта Державної митної служби України. – Режим доступу : <https://customs.gov.ua/>.
8. Дані офіційного вебсайта Державної податкової служби України. – Режим доступу : <https://tax.gov.ua/>.
9. Дані офіційного вебсайта Міністерства фінансів України. – Режим доступу : http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=325755.
10. Дані офіційного вебсайта Рахункової палати. – Режим доступу : <https://rp.gov.ua/home/>.
11. Державний фінансовий контроль [Електронний ресурс] : навчальний посібник у схемах і таблицях / Л. В. Дікань, І. О. Шевченко, Є. В. Дейнеко, Д. В. Калінкін. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. – 275 с. – Режим доступу : <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/21860>.
12. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон Української РСР № 8073-X від 7 грудня 1984 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>.
13. Кримінальний кодекс України : Закон України № 2341-III від 5 квітня 2001 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.
14. Митний кодекс України : Закон України № 4495-VI від 13.03.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>.

15. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності", затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>.

16. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби" затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. № 92 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00#Text>.

17. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 "Запаси", затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 20.10.1999 р. № 246 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text>.

18. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 "Дебіторська заборгованість" від 08.10.1999 р. № 237 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99#Text>.

19. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 "Дохід", затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. № 290 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>.

20. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати", затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>.

21. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 "Подання фінансової звітності", затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 28.12.2009 р. № 1541 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 24.12.2010 р. № 1629) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0103-10#Text>.

22. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 124 "Доходи", затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 24.12.2010 р. № 1629 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0089-11#Text>.

23. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 135 "Витрати", затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 18.05.2012 р. № 568 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0903-12#Text>.

24. Податковий кодекс України : Закон України № 2755-VI від 02.12.2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

25. Положення про Державну аудиторську службу України, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 3 лютого 2016 року № 43 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/43-2016-%D0%BF#Text>.

26. Положення про Державну казначейську службу України, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 15 квітня 2015 року № 215 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/215-2015-%D0%BF#Text>.

27. Положення про Державну митну службу України, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 року № 227 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-%D0%BF#Text>.

28. Положення про Державну податкову службу України, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 року № 227 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-%D0%BF#Text>.

29. Положення про Міністерство фінансів України, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 року № 375 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/375-2014-%D0%BF#Text>.

30. Положення про Пенсійний фонд України, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 23 липня 2014 року № 280 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280-2014-%D0%BF#Text>.

31. Порядок оформлення результатів документальних перевірок дотримання законодавства України з питань податкового, валютного та іншого законодавства платниками податків, затверджений Наказом Міністерства фінансів України 20 серпня 2015 року № 727 (в редакції наказу Міністерства фінансів України від 22 грудня 2021 року № 702) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1300-15#Text>.

32. Порядок складання, розгляду, затвердження та основні вимоги до виконання кошторисів бюджетних установ : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 р. № 228 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/228-2002-п/print1465810930134527>.

33. Примірна програма ревізії фінансово-господарської діяльності бюджетної установи, затверджена Наказом Державної фінансової інспекції України від 14.03.2014 р. № 80 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/file/text/23/f422274n12.doc>.

34. Про Антимонопольний комітет України : Закон України № 3659-XII від 26 листопада 1993 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3659-12#Text>.

35. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України № 2258-VIII від 21 грудня 2017 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>.

36. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України № 996-XIV від 16 липня 1999 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.

37. Про бюджетну класифікацію : Наказ Міністерства фінансів України від 14.01.2011 р. № 11 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0011201-11>.

38. Про відпустки: Закон України № 504/96-ВР від 15 листопада 1996 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

39. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України № 1105-XIV від 23.09.1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1105-14>.

40. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття : Закон України № 1533-III від 2 березня 2000 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-14#Text>.

41. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування : Закон України № 1058-IV від 9 липня 2003 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15#Text>.

42. Про затвердження Зразка форми акта (довідки) документальної планової/позапланової виїзної перевірки податкового, валютного та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, та Методичних рекомендацій щодо оформлення матеріалів документальних перевірок : Наказ Державної фіскальної служби України від 01.06.2017 р. № 396 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0396872-17#Text>.

43. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України № 2464-VI від 8 липня 2010 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text>.

44. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні : Закон України № 2939-XII від 26 січня 1993 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#Text>.

45. Про Рахункову палату : Закон України № 576-VIII від 2 липня 2015 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19#Text>.

46. Про розгляд Звіту про результати аналізу системи загальнообов'язкового державного пенсійного і соціального страхування та соціального захисту населення : Рішення Рахункової палати від 13 липня 2021 року № 15–4 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2021/15-4_2021/Zvit_15-4_2021.pdf.

47. Про фінансові послуги та фінансові компанії : Закон України № 1953-IX від 14 грудня 2021 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text>.

48. Про Фонд державного майна України : Закон України № 4107-VI від 9 грудня 2011 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4107-17#Text>.

49. Юшко С. В. Бюджетний менеджмент: формування компетентностей на основі тренінгу : навчальний посібник [Електронне видання] / С. В. Юшко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. – 255 с. – Режим доступу : <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/18211>.

50. Юшко С. В. Практикум із бюджетної системи [Електронний ресурс] : навч. посіб. / С. В. Юшко ; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. – 187 с. – Режим доступу : <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/23337>.

Зміст

Вступ.....	3
Тема 1. Сутність, завдання і принципи фінансового контролю	4
Тема 2. Органи державного фінансового контролю та їх характеристика	8
Тема 3. Фінансовий контроль у бюджетному процесі	12
Тема 4. Податковий контроль	19
Тема 5. Митний контроль	24
Тема 6. Фінансовий контроль на підприємствах	29
Тема 7. Аудит фінансової звітності	35
Тема 8. Фінансовий контроль в бюджетних установах	39
Тема 9. Фінансовий контроль у фінансових установах.....	45
Тема 10. Діяльність інших державних і недержавних органів у сфері фінансового контролю	49
Рекомендована література.....	55

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ

**Методичні рекомендації
до самостійної роботи студентів
спеціальності 072 "Фінанси,
банківська справа та страхування"
освітньої програми "Фінанси і кредит"
першого (бакалаврського) рівня**

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладач **Юшко** Сергій Васильович

Відповідальний за видання *І. В. Журавльова*

Редактор *В. О. Дмитрієва*

Коректор *Н. В. Завгородня*

План 2023 р. Поз. № 54 ЕВ. Обсяг 61 с.

Видавець і виготовлювач – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Науки, 9-А

---

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК № 4853 від 20.02.2015 р.*